
LÆRERVEJLEDNING

INDLEDNING

Dette materiale består af 2 dele:

- Filmen **RETTIGHEDER**.
- Opgavesættet **RETTIGHEDER**.

FÆLLES MÅL

Materialet om rettigheder understøtter klassens arbejde med kompetenceområdet *Politik*, herunder videns- og færdighedsområdet *Det politiske system, retsstat og rettigheder*. Materialet skal bidrage til, at eleverne kan give eksempler på og reflektere over, hvilke rettigheder de har som borgere i Danmark. Materialet understøtter også generelt kompetenceområdet *Samfundsfaglig metode*.

Der er ikke opstillet specifikke læringsmål for materialet. Du har selv mulighed for at gøre dette i din undervisningsplanlægning med afsæt i dit elevkendskab, antal lektioner til rådighed osv.

OPGAVESÆTTET

Opgavesættet indeholder 5 niveauer:

- 1) INTRO
- 2) TJEK DIN FORSTÅELSE
- 3) BESKRIV DINE HOLDNINGER

4) LAV DIN EGEN UNDERSØGELSE

5) PRÆSENER DIN UNDERSØGELSE

De 5 niveauer lægger op til en stigende grad af selvstændighed i elevens arbejde med emnet. De første 3 niveauer er stærkt strukturerede. De sidste 2 lægger i høj grad op til en elevinddragende undervisning.

Elevinddragelsen sker, ved at eleverne deltager i at udpege og vælge problemstillinger i forbindelse med emnet, mulige kilder, vigtige begreber og formulering af undersøgelsesspørgsmål. Desuden er eleverne med til at beslutte indholdet af og formen på deres præsentationer.

INTRO

Dette niveau arbejder eleverne med, før de ser filmen, mens de ser den, og efter de har set den. Eleverne skal vurdere, hvor godt de synes de forstår emnet, så de kan vurdere deres udbytte af arbejdet med filmen efter endt undervisningsforløb. Eleverne skal også tænkeskrive om emnet for at aktivere deres forforståelse af det.

For at støtte elevernes faglige engagement og vej ind i arbejdet får de også en række råd til, hvad de skal gøre, før de ser filmen, mens de ser den, og efter de har set den. Vi anbefaler, at du gennemgår dette niveau i klassen, så du er sikker på, at eleverne forstår undervisningsformålet, brugen af strategier før, under og efter filmen og de indledende opgaver på næste niveau.

Refleksionsspørgsmål til filmen

Se filmen sammen med eleverne, og tilrettelæg en dialog ud fra følgende spørgsmål:

- Hvad handlede filmen om?
- Var der noget, I ikke forstod eller undrede jer over?
- Hvad var filmens centrale begreber og pointer?
- Har filmens emne relevans for jeres hverdag?
- Hvilke offentlige debatter og begivenheder i Danmark eller verden får filmen jer til at tænke på?

TJEK DIN FORSTÅELSE OG BESKRIV DINE HOLDNINGER

Spørgsmålene på disse niveauer har til hensigt at understøtte elevernes forståelse af væsentlige faglige pointer og få dem til overveje deres egne holdninger til emnet. Eleverne kan arbejde med disse niveauer hjemme, men det er i så fald vigtigt, at der følges op med klassebaseret dialog. Igennem dialog får eleverne mulighed for at få vendt og nuanceret deres faglige forståelse og holdninger til emnet. De får desuden mulighed for at træne deltagelse i demokratiske samtaler.

LAV DIN EGEN UNDERSØGELSE

Eleverne skal på dette niveau planlægge en undersøgelse af emnet. De skal hjælpe hinanden med at udfolde emnet og finde ud af, hvordan de kan undersøge det, via en brainstorm i klassen.

Eleverne skal også formulere undersøgelsesspørgsmål til undersøgelsen. Vi anbefaler, at du sætter dette niveau i gang i klassen, så du kan vejlede eleverne i, hvordan de skal tilrettelægge deres undersøgelse. Undersøgelsen kan også til dels være lektier eller hjemmearbejde.

PRÆSENTER DIN UNDERSØGELSE

Her skal eleverne lave en præsentation af deres undersøgelse. Forslaget til, hvordan de kan strukturere præsentationen, er tænkt som en øvelse, der forbereder eleverne på at skulle anvende kilder til en eventuel samfundsfagsprøve. Niveauet indeholder en liste med mulige produktformer for at give eleverne inspiration til, hvordan de kan arbejde med at formidle et stof ved hjælp af forskellige præsentationsformer.

UNDERVISNINGSDIFFERENTIERING

De 5 niveauer er tænkt som en progressiv helhed. Vi anbefaler, at klassen arbejder med hele opgavesættet.

Er dette ikke muligt, er materialet bygget op således, at du kan bruge niveauerne særskilt og plukke dem ud, du vil arbejde med:

INTRO, TJEK DIN FORSTÅELSE og **BESKRIV DINE HOLDNINGER** kan du anvende som et selvstændigt, afsluttet forløb i forbindelse med filmen.

LAV DIN EGEN UNDERSØGELSE-niveauet kan du anvende sammen med filmen, uden at du behøver bruge de foregående niveauer.

Det afsluttende niveau, **PRÆSENTER DIN UNDERSØGELSE**, kan eleverne kun lave, hvis de først har arbejdet med **LAV DIN EGEN UNDERSØGELSE**-niveauet.

Det er muligt at differentiere undervisningen i forbindelse med elevernes undersøgelser. Alle film og opgavesæt i serien *Dit Demokrati* beskæftiger sig med kompetenceområdet *Politik*. Det er derfor oplagt, at eleverne ser en række film og derefter vælger, hvilket emne de vil arbejde selvstændigt videre med i en undersøgelse.

Undersøgelserne kan differentieres, hvad angår omfang og hvilke begreber der skal arbejdes med. Du kan også differentiere, hvad angår kildetyper og deres sværhedsgrad. Nogle elever kan måske læse avisartikler af en vis sværhedsgrad, andre kan se et kort filmklip om emnet.

Endelig kan selve præsentationerne også differentieres ud fra elevernes individuelle niveau og ud fra, hvilke præsentationsformer de ønsker at lære at bruge, allerede kan anvende kompetent eller føler sig trykke ved.

ORDBOGSARKET

Undervejs i arbejdet med emnet vil eleverne møde en række samfundsfaglige begreber. Bagest i opgavesættet er der et ordbogsark. Her kan eleverne med deres egne ord forklare de enkelte begrebs betydning. Listen hjælper eleverne med at huske begrebernes betydning fra undervisningsgang til undervisningsgang. Samtidig gør den det muligt for eleverne hele tiden at opdatere og udvikle deres begrebsforståelse.

AFSLUTTENDE VURDERING OG FEEDBACK

Som afslutning på arbejdet med materialet kan du bede eleverne om at vende tilbage til deres indledende vurdering af, hvor meget de vidste om emnet.

Spørg eleverne, om de synes, de ved mere om emnet nu, end da de vurderede deres viden om det i starten af forløbet (se afsnit **1.1 VURDER DIG SELV**). Har de rykket sig? Hvorfor? Har de ikke rykket sig? Hvorfor ikke?

Når I skal arbejde med elevernes refleksion over egen læring, kan du f.eks. tale med dem om:

- hvad de har lært i undervisningsforløbet,
- hvad de ønsker at vide mere om, og
- hvad de kan arbejde videre eller mere med (din vurdering og deres egen vurdering).

FORSLAG TIL LEKTIONSPLAN

1. og 2. lektion

- Introduktion til emne og mål for undervisningen.
- Eleverne arbejder med opgaverne under **FØR DU SER FILMEN**.
- Eleverne ser filmen og laver opgaverne under **MENS DU SER FILMEN**.
- Eleverne laver opgaverne under **EFTER DU HAR SET FILMEN**.
- Klassedialog med afsæt i refleksionsspørgsmål til filmen.
- Eleverne arbejder med opgaverne under **TJEK DIN FORSTÅELSE** og **BESKRIV DINE HOLDNINGER**.
- Klassedialog om elevernes besvarelser til **TJEK DIN FORSTÅELSE** og **BESKRIV DINE HOLDNINGER**.

3. lektion

- Introduktion til lektionens indhold og mål.
- Fælles **BRAINSTORM**.
- Eleverne udvælger delemne og inddeles i grupper eller makkerpar.
- Eleverne formulerer **UNDERSØGELSESSPØRGSMÅL**.
- Eleverne udvælger kilder.

4., 5. og 6. lektion

- Introduktion til lektionernes indhold og mål.
- Eleverne gennemfører **UNDERSØGELSEN**.
- Eleverne laver deres **PRÆSENTATION**.

7. og 8. lektion

- Eleverne præsenterer deres undersøgelser for hinanden.
- Lærer og elever giver oplægsholderen feedback på præsentationen.
- Forløbet afsluttes med vurdering af og feedback på hele undervisningsforløbet.